

Τι αποκαλύπτει ο ναύαρχος Λυμπέρης για την κρίση στις βραχονησίδες Ίμια

Οτι ο Σημίτης με το βιβλίο του προκάλεσε σοκ τόσο στα στελέχη και στους οπαδούς του ΠΑΣΟΚ για τον τρόπο με τον οποίο χειρίσθη τα εθνικά θέματα.

Από τον
ΓΙΩΡΓΟ ΖΕΡΒΟ

ΜΕΡΟΣ 1ου

• Όλοι οι στρατιωτικοί χάρτες μέχρι το 1996 «αναγνώριζαν» τις βραχονησίδες Ίμια ως ελληνικές

Η συντριπτική πλειοψηφία της κοινωνίας έμεινε άφωνη από την αποποίηση των ευθυνών εκ μέρους του κ. Σημίτη για όσα έγιναν στις βραχονησίδες Ίμια. Οι χειρισμοί γκριζάρισαν το Αιγαίο και αποθράσυναν τους Τούρκους. Ενώ η επίρριψη των ευθυνών στην στρατιωτική ηγεσία, η οποία είχε βαθιά εθνικοκεντρική κουλτούρα και είχε διορισθεί από τον Ανδρέα Παπανδρέου και το ΚΥΣΕΑ στο οποίο προήδρευε επροκάλεσε την οργή των πολιτών, ανεξαρτήτως πολιτικού χρώματος. Διότι στην πρωθυπουργική δημοκρατία μας αποφασίζει ο εκάστοτε πρωθυπουργός και η κυβέρνηση του. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, την ευθύνη είχε ο κ. Σημίτης και οι υπουργοί, οι οποίοι συμμετείχαν στο ΚΥΣΕΑ και δευτερευόντως η ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων. Βεβαίως, τα εξαπτέρυγα του σημιτισμού (όπως ο τέως υπουργός Μεταφορών κ. Μαντέλης) επιρρίπτουν την ευθύνη στις δυνάμεις του ανδρείστου, που επανέφεραν από την αποστρατεία τον ναύαρχο Λυμπέρη και τον έκαναν αρχηγό ΓΕΕΘΑ. Απεναντίας, ο πιστός στον Ανδρέα Παπανδρέου Άκης Τσοχατζόπουλος, σε δηλώσεις του καταλογίζει με έμμεσο πλην σαφή τρόπο ευθύνη στον κ. Σημίτη για τους χειρισμούς κατά την κρίσιμη νύχτα στις βραχονησίδες Ίμια.

Τα πριν από την κρίση

Ο «Ελεύθερος» παρουσίασε τα βασικά σημεία από το βιβλίο του κ. Σημίτη και άσκησε κριτική. Σήμερα, θα παρουσιάσουμε ενδιαφέρουσες απόψεις από το βιβλίο «Πορεία σε παραγμένες θάλασσες», το οποίο έγραψε ο ναύαρχος Λυμπέρης μετά την κρίση στις βραχονησίδες Ίμια. Σε αυτό αποκαλύπτεται ότι μέχρι την κρίση ακόμη και οι Τούρκοι αναγνώριζαν την ελληνικότητα των Ιμίων. Και το αυτό έπρατταν και οι ξένες δυνάμεις μέσω των στρατιωτικών χαρτών που εκτύπωναν ή είχαν στη διάθεσή τους.

Αντιγράφουμε από το βιβλίο του ναύαρχου Λυμπέρη τα ακόλουθα αποσπάσματα: «Η ελληνοτουρκική κρίση του Ιανουαρίου 1996 ή κρίση των Ιμίων, όπως έχει επικρατήσει να λέγεται, άρχισε στις 29 Δεκεμβρίου 1995 με τη ρηματική διακοίνωση της Άγκυρας προς την Αθήνα ότι τα Ίμια είναι τουρκικό έδαφος. Η κρίση τερματίστηκε με τη συμφωνία απεμπλοκής τις πρωινές ώρες της 31ης Ιανουαρίου 1996, η οποία προβλέπει επιστροφή στο προηγούμενο καθεστώς (status quo ante). Αυτό νομικά σημαίνει ότι διατηρούν και οι δύο χώρες τις προηγούμενες νομικές τους θέσεις επί της κυριότητας των βραχονησίδων Ίμια και μπορούν να συνεχίζουν δραστηριότητες που προϋπήρχαν της κρίσης στο έδαφος και στον πέριξ θαλάσσιο χώρο των Ιμίων.

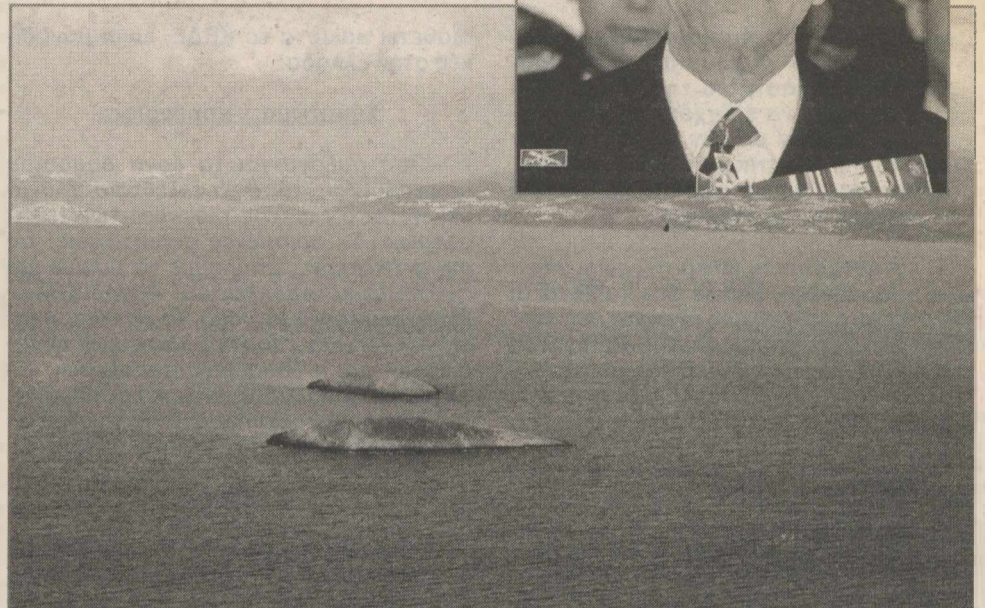
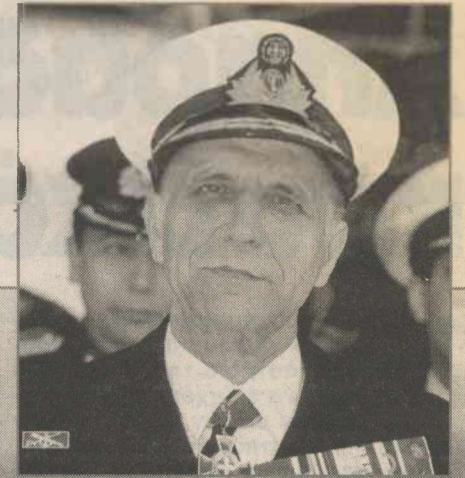
Έκτοτε, η Τουρκία δεν συναινεί για προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, διαδικασία που υποστηρίζεται από τις ΗΠΑ, την Ε.Ε. και το Ευρωκοινοβούλιο, προς διευκρίνιση του νομικού καθεστώτος που διέπει την κυριαρχία των Ιμίων. Θέλει να βάλει τα Ίμια σε μεγαλύτερο πακέτο ελληνοτουρκικής διμερούς διαπραγμάτευσης. Αισθάνεται νομικά ανίσχυρη στην επιχειρηματολογία της για τουρκική κυριαρχία επί των Ιμίων και βλέπει κέρδη από μεγαλύτε-

ρο παζάρι. Τα Ίμια δεν ήταν μεμονωμένο επεισόδιο, ακολουθούσε η αμφισβήτηση άλλων εκατόν τριάντα βραχονησίδων-νησίδων. Η Τουρκία με την ίδια τακτική, της αναγόρευσης ως ελληνοτουρκικών διαφορών των μονομερών διεκδικήσεων της, κατέγραψε πολιτικά ένα άλλο θέμα για την περίπτωση που θα διεξαχθεί ανοιχτός πολιτικός διάλογος μεταξύ των δύο χωρών.

Η εξέλιξη της κρίσης απέφερε πολιτικά οφέλη στην Τουρκία, αλλά δεν ακυρώνει τη νομική βάση του ζητήματος. Το διεθνές περιβάλλον, με χαρακτηριστικό γνώρισμά του στη ρύθμιση των διεθνών σχέσεων την εφαρμογή πολιτικής ισχύος και όχι δικαίου, ευνοεί την επεκτατική πολιτική της γείτονος χώρας. Αναμένονται και άλλες κρίσεις στο μέλλον. Επιβάλλεται μεταξύ των άλλων να επιλεγεί και να υποστηριχτεί με συνέπεια ως κορυφαίος στόχος της πολιτικής εθνικής ασφάλειας της Ελλάδας η εξισορρόπηση της τουρκικής απειλής και να αναπτυχθεί ενιαίο σύγχρονο κέντρο χειρισμού κρίσεων».

Τι δείχνουν οι χάρτες

Το ισχυρό επιχειρήματά μας εδώ είναι η αλήθεια. Έχουμε πλεονέκτημα νομιμότητας. Από νεαράς αξιωματικός που περιπολούσαμε στο Ανατολικό Αιγαίο, τα Ίμια σημειώνονταν ως ελληνικά στους χάρτες που χρησιμοποιούσαμε, οι οποίοι ήταν ελληνικής αμερικανικής ή βρετανικής έκδοσης. Ουδέποτε είχε τεθεί θέμα αμφισβήτησης της κυριαρχίας τους. Πέραν των ελληνικών χαρτών, ξένοι χάρτες που σημειώνουν τα Ίμια ως ελληνικά είναι οι υπ' αριθμόν 54407/1983 και 54418/1990 του αμερικανικού Ναυτικού, ένας άλλος της αμερικανικής Αεροπορίας του έτους 1964, ένας επίσημος ιταλικός χάρτης του 1932 που καταχωρίζει τα Ίμια με ελληνικό όνομα (Ν. Λιμνιά) και υπό ιταλική κυριαρχία και ο επίσημος χάρτης της βρετανικής Στρατιωτικής Διοίκησης Δωδεκανήσου του 1946 που περιλαμβάνει τα Ίμια μέσα στα όρια της ζώνης της στρατιωτικής διοίκησης, την οποία είχαν παραλάβει από τους Ιταλούς. Ακόμη υπάρχει χάρτης της Γεωγραφικής Υπηρεσίας του τουρκικού στρατού του έτους 1969 και ένας δεύτερος κοινής παραγωγής της ίδιας υπηρεσίας με τον γερμανικό χαρτογραφικό οίκο Kartographischer Verlag R. Ryborsch του έτους 1994, στους οποίους τα Ίμια σημειώνονται με ελληνική ονομασία, Ν. Limnia και όχι ως Kardak. Δεν υπήρχε μέχρι το 1996 ξένος χάρτης που καταχωρίζει τα Ίμια ως τουρκικά. Χάρτης του τουρκικού δήμου Τουρκουτρεϊς, έκδοσης 1995, δεν περιλαμβάνει τα Ίμια στα διοικητικά όρια του

δήμου ούτε μνημονεύει τα Ίμια στις βραχονησίδες που του ανήκουν. Αντιθέτως, χάρτης της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας του έτους 1951 καταχωρίζει τις βραχονησίδες Λιμνιά στην επαρχία Καλύμνου. Στην τουρκική έκδοση αεροναυτικών πληροφοριών παγκόσμιας διανομής καθορίζεται ότι τα δυτικά όρια του FIR Κωνσταντινούπολης συμπίπτουν με τα δυτικά σύνορα της Τουρκίας. Στην έκδοση αυτή τα Ίμια βρίσκονται εκτός FIR Κωνσταντινούπολης και εντός FIR Αθηνών.

Διευκολύνονται οι ΗΠΑ

Με το συμβάν των Ιμίων η Τουρκία, παρ' ονομαζόντας και εκβιάζοντας, επιδιώκει να αναθεωρηθεί το status quo του Αιγαίου ευνοϊκά προς αυτήν. Στην προσπάθειά της αυτή διευκολύνεται από τη στάση των ΗΠΑ, οι οποίες δεν λαμβάνουν θέση επί της κυριαρχίας των Ιμίων, αν και έχουν υπογράψει τη Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων 1947.

Αλλανή γαστών

Είναι καταθλιπτική και αρνητική για τα ελληνικά συμφέροντα η δήλωση του εκπροσώπου του αμερικανικού υπουργείου Εξωτερικών Ν. Burns στις 2 Φεβρουαρίου 1996: «Οι ΗΠΑ δεν αναγνωρίζουν ελληνική ή τουρκική κυριαρχία στα Ίμια (Kardak) και πιθανολογείται ύπαρξη και άλλων νησίδων στην ίδια κατάσταση». Μετά την κρίση των Ιμίων κυκλοφόρησε σε επανέκδοση ο χάρτης του αμερικανικού Ναυτικού υπ' αριθμόν 54418/5 Οκτωβρίου 1996, στον οποίο αναγράφεται Vrachoi Imia (Crecece), με υποσημείωση ότι τα γεωγραφικά ονόματα και ο τρόπος γραφής τους δεν σημαίνουν κατ' ανάγκη αναγνώριση από τις ΗΠΑ του πολιτικού καθεστώτος σε αυτά. Η αμερικανική Υπηρεσία Χαρτών κυκλοφόρησε στις 27 Ιανουαρίου 1996 την τέταρτη έκδοση του χάρτη υπ' αριθμόν 54407 με την ένδειξη Sovereignty undetermined (κυριαρχία μη καθορισμένη). Αξίζει να μνημονευτεί ότι στα Ίμια η Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού της Ελλάδας είχε τοποθετήσει από το έτος 1975 τριγωνομετρικό σημείο και φωτομετρικό, τα οποία αντικατέ-

στησε το 1986 λόγω φθοράς.

Τα νομικά δεδομένα

Όμως, η διευκρίνιση της κυριότητας επί των Ιμίων δεν είναι υπόθεση χαρτογραφικών υπηρεσιών, αλλά νομικό. Οι χάρτες ερμηνεύουν τα νομικά δεδομένα. Ποια είναι αυτά;

Τα Δωδεκάνησα περιήλθαν στην Ελλάδα με τη Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων 1947. Ό,τι ήλεγχε η Ιταλία μέχρι την ημερομηνία παραχώρησης κληρονομήθηκε, μεταφέρθηκε στην Ελλάδα. Το τι ακριβώς τελούσε υπό ιταλική κυριαρχία καθοριζόταν από την ιταλοτουρκική συμφωνία της 4.1.32 και το ενσωματωμένο σε αυτή πρωτόκολλο (πρακτικό) της 28.12.32. Στον ελληνικό νόμο 547/1948 απαριθμούνται ονομαστικά όλες οι νησίδες - βραχονησίδες που υπάγονται στο σύμπλεγμα των Δωδεκανήσων. Ως πηγή χρησιμοποιήθηκε το πρωτόκολλο 1932, στο οποίο με τον αριθμό 30 μνημονεύονται τα Ίμια. Η Τουρκία με τη Συνθήκη της Λωζάνης 1923 παραιτήθηκε οριστικά υπέρ της Ιταλίας παντός δικαιώματος επί των νήσων της Δωδεκανήσου. Από το 1947 και εντεύθεν ουδέποτε είχε εγείρει θέμα αμφισβήτησης του καθεστώτος των Ιμίων. Η οροθετική γραμμή που χαρακτήριζε με το πρακτικό της 28.12.32 διέρχεται από το μέσο της απόστασης μεταξύ των βραχονησίδων Ίμια και της τουρκικής νησίδας Κάτο της Ανατολίας.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λωζάνης, στην Τουρκία ανήκουν μόνο οι νησίδες και οι βραχονησίδες που βρίσκονται εντός της απόστασης των τριών ναυτικών μιλίων από τις τουρκικές ακτές. (Τα Ίμια απέχουν περίπου τέσσερα ναυτικά μίλια). Η Άγκυρα με τις δύο ρηματικές διακοινώσεις της 29ης Δεκεμβρίου 1995 και της 29ης Ιανουαρίου 1996 που επέδωσε στον εκεί Έλληνα πρέσβη επιχειρήσε να αμφισβητήσει την ελληνική κυριαρχία επί των Ιμίων και να τη διεκδικήσει υπέρ αυτής. Το ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών με διαυγή νομική επιχειρηματολογία μέσα από τις απαντήσεις του προς τις τουρκικές διακοινώσεις (9 Ιανουαρίου και 16 Φεβρουαρίου 1996) ανέτρεπε τις τουρκικές αιτιάσεις.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ